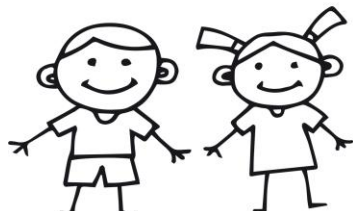

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

MATEŘSKÉ ŠKOLY, VRANOV NAD DYJÍ, OKRES ZNOJMO, PŘÍSPĚVKOVÁ
ORGANIZACE

MŠ Vranov nad Dyjí
okres Znojmo, příspěvková organizace

„ ŠKOLIČKA POD ZÁMKEM,,

S PLATNOSTÍ:

OD 1. ZÁŘÍ 2018 DO 31. SRPNA 2021

Č.j. : 48/2018

Obsah:

1. Představení školy – základní údaje o škole, charakter a umístění školy, organizační uspořádání školy
2. Charakteristika ŠVP
3. Neformální kurikulum - podmínky vzdělávání
4. Formální kurikulum – vzdělávací obsah ŠVP
5. Evaluace
6. Závěr

Přílohy

- Školní vzdělávací program je základní pedagogický dokument. Pro pedagogy naší MŠ je závazný. Ve vztahu k dětem je závazná vzdělávací nabídka ŠVP.
- Školní kurikulum písemně zpracovala ředitelka školy, na základě Zprávy o vlastním hodnocení školy, které provedla v srpnu 2018 a po podrobných konzultacích s pedagogickým sborem v srpnu 2018, dále upravila dle platné legislativy a RVP. Projednáno na pedagogické radě v srpnu 2018.
- Jedná se o dokument veřejný. Je projednáván se zřizovatelem a s rodiči, kteří do jeho tvorby mohou zasahovat. Změny zaznamená ředitelka školy po dohodě s pedagogickým sborem MŠ.
- Mohou být zpracovány různé verze, které si obsahově neodporují (pro zřizovatele, pro rodiče apod.).
- ŠVP nabývá účinnosti k 1. září 2018. Jeho platnost je uvažována na dobu 3 let.
- Přílohy ŠVP, s výjimkou školního řádu, nejsou veřejné a slouží pouze interním potřebám školy.
- Výchozím materiálem při tvorbě ŠVP pro nás bylo Kurikulum podpory zdraví v MŠ, RVP pro předškolní vzdělávání, různé odborné publikace a materiály ze seminářů, jichž se zúčastnily učitelky MŠ v rámci dalšího vzdělávání a v neposlední řadě také naše zkušenosti z praxe.

1. PŘEDSTAVENÍ ŠKOLY

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název školy: Mateřská škola, Vranov nad Dyjí, okres Znojmo, příspěvková organizace (dle zřizovací listiny), neformální název – Školička pod zámkem

Zřizovatel školy: Městys Vranov nad Dyjí, starosta obce: Ing. Lubomír Vedra

Ředitelka školy: Pavlína Velebová

Kontakty:

- Poštovní adresa: MŠ, Zátíší 384, 671 03 Vranov nad Dyjí
- Telefonní číslo: 515 296 246 - MŠ,
- E-mailová adresa:ms.vranov@tiscali.cz
- Webové stránky:

Provoz MŠ: 6:15 hod - 15:45 hod

Při MŠ působí **Sdružení rodičů a přátel školy**.

CHARAKTER A UMÍSTĚNÍ ŠKOLY

Mateřská škola se nachází v městýse Vranov nad Dyjí zhruba 20 km od okresního města Znojma. V okolí školy je zástavba rodinných domů. Všude kolem je spousta zeleně, nedaleko MŠ je i lesík, zámek, kolem řeky Dyje vede cesta do Národního parku Podyjí.

Budova školy je starší, ale v minulých letech prošla několika rekonstrukcemi. Zateplení budovy, nová fasáda, vybavení školní kuchyně.

Momentálně slouží k předškolní výchově a vzdělávání a k činnostem s tím spojeným. Dále MŠ slouží, jak jídelna, kde se stravují jak cizí strážníci, tak žáci ze základní školy. V mateřské škole je jedna třída a její příslušenství (hygienické zařízení, kuchyň, výdejna stravy, jídelna, úložné prostory na lůžkoviny a ředitelna, zázemím pro personál a skladové a úklidové prostory. S budovou MŠ bezprostředně sousedí zahrada s prostor pro ukládání vybavení.

MŠ je vybavena nábytkem, hračkami a pomůckami průměrně.

ORGANIZAČNÍ USPOŘÁDÁNÍ ŠKOLY

Charakteristika MŠ: MŠ pojme kapacitně 28 dětí. Je tvořena 1 třídou běžného typu.

Třída je heterogenní, pro děti přibližně od 2 do 7 let věku. Třída poskytuje všestranně zaměřenou péči a vzdělávání, přičemž se svojí vzdělávací nabídkou usilují podchytit individuální dispozice dětí a podporovat je v jejich rozmanitých potřebách a zájmech.

Pracovníci školy: Celkový počet pracovníků je 6, z toho 2 pedagogičtí, 4 provozní pracovníci.

Pedagogický sbor tvoří 2 učitelky s úplným středním odborným vzděláním (předškolní a mimoškolní pedagogika, odborný personál má značné pedagogické zkušenosti.

- Provozní pracovníce jsou školnice, 2 kuchařky a vedoucí školního stravování. Mají požadované vzdělání.

Organizace vzdělávání: Podmínky přijímacího řízení, provoz třídy, personální zajištění chodu MŠ, režim dne a jiné provozní podmínky ošetřují jednotlivé Řády MŠ nebo jiné vnitřní směrnice školy a proto nejsou popsány v tomto dokumentu.

- Výčet činností, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelek: pobyt venku a s tím spojená příprava, oběd a příprava na odpočinek, krátké dopolední individuální činnosti

Spolupráce MŠ s dalšími institucemi: V současné době MŠ spolupracuje se svým zřizovatelem a dalšími úřady veřejné správy (MÚ Znojmo, OŠ KÚ JMK), s PPP, dále pak se ZŠ ve Vranově nad Dyjí, okrajově také s ostatními MŠ v okolí, např. při organizaci návštěv divadel, při pořádání akcí MŠ apod.

2. CHARAKTERISTIKA PROGRAMU

FILOZOFIE ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU A INTEGRUJÍCÍ PRINCIPY

Při tvorbě ŠVP jsme vycházeli z modelového programu Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole, vydaného r. 2006 nakladatelstvím Portál s.r.o., Praha. K této volbě nás vedly naše dobré zkušenosti při práci s dokumentem KPZ v MŠ, zájem o využití principů osobnostně-orientovaného modelu předškolní výchovy, a v neposlední řadě také výrazná potřeba vstřícné a otevřené komunikace mezi všemi, kdo do MŠ přicházejí.

DLOUHODOBÉ ZÁMĚRY ROZVOJE

Při tvorbě školního kurikula jsme si stanovili tyto rámcové cíle:

- všestranně rozvíjet osobnosti dětí s ohledem na jejich individuální dispozice, potřeby a zájmy prostřednictvím kvalitní výchovně-vzdělávací nabídky
- zlepšovat podmínky pro výchovu a vzdělávání – materiální i sociální
- posilovat integrační principy – zejména poskytovat speciálně-pedagogickou péči dětem se zdravotním postižením, individuálně je integrovat, ale i podporovat „integraci“ v širším slova smyslu (např. zapojovat nově příchozí děti v rámci adaptačního režimu, akceptovat zvláštnosti všech dětí i jejich rodin apod.)
- volit vhodné formy a metody výchovně-vzdělávací práce a prostředky k naplnění výchovně-vzdělávacích cílů
- pracovat na vytvoření „komunity školy“ - do výchovně-vzdělávací práce zapojovat v hojné míře nejen veškerý personál MŠ, ale i rodiče dětí, popř. další osoby tak, aby byla postupně vytvořena širší a pestrá komunita školy
- zapojit komunitu školy do dění v obci a regionu.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ – NEFORMÁLNÍ KURIKULUM

Celým školním kurikulem prolínají **dva integrující principy podpory zdraví**:

1. Respekt k přirozeným lidským potřebám jednotlivce - postoj k úctě k člověku, lidskému společenství a přírodě.

Snažíme se v MŠ uspokojovat všechny přirozené potřeby dětí a umožňovat jim tak pozitivní citové prožitky a k tomu také vytvářet náležité podmínky. Jako teoretické východisko využíváme Maslowovu teorii. Zohledňujeme také, když mají děti tzv. speciální vzdělávací potřeby.

2. Rozvíjení komunikace a spolupráce - proces osvojování stěžejních dovedností, jejichž prostřednictvím škola dokáže uspokojovat potřeby jedince v kontextu společnosti a světa a zároveň děti efektivněji vzdělávat.

Na základě respektu vůči sobě navzájem rozvíjíme také veškerou komunikaci v MŠ (mezi dětmi navzájem, mezi pracovníky školy a dětmi, v pracovním kolektivu i s vedením školy) i MŠ vůči okolí (rodičům, veřejnosti, státní správě, ostatním institucím). Funkční komunikace je předpokladem k dobré vzájemné spolupráci. A právě na té nám záleží.

ZÁKLADNÍCH 12 PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Výše uvedené integrující principy se promítají v následujících **dvanácti podmínkách formálního kurikula**. Z těchto 12 podmínek jsme vybrali pro následující dvouleté období k zásadnímu a důslednému rozvoji 2 první jmenované.

1. Spontánní hra

má pro děti zásadní význam. Je pro ně radostí a vážnou činností současně. Je pro ně způsobem, jak se vyrovnat se světem kolem sebe, možností získat zkušenosti a mnohému se naučit.

Vytváříme prostor, čas a prostředky pro hru dětí, děti ve spontánní hře podporujeme a případně jim pomáháme.

Stanovili jsme si tyto konkrétní úkoly, na které se budeme soustředit v následujícím období:

- doplnit vybavení tříd o přírodní materiály, pracovní stůl, vodárny a jiné materiály podporující rozvoj pracovních dovedností dětí, o experimentální koutky s dostatkem pomůcek (lupy, mikroskopy, pinzety, zkumavky a jiné nádoby, materiály atd.), o

pomůcky k dramatické výchově (kostýmy, loutky, čepičky, divadelní stěny a paravány), o pomůcky k tělesné výchově (zejména rytmické hudební nástroje), o vybavení pro obměnu námětových koutů

- důsledně obměňovat vybavení a hračky ve třídách také podle toho, jaké jsou preference dětí (tedy nejen s ohledem na věkové a pohlavní složení třídy), sledovat, zda kouty, které jsou připraveny jako herní nabídka, jsou dětmi intenzivně využívány, zatraktivňovat je a popř. měnit,
- doplnit vybavení tříd o prvky, poskytující dětem soukromí
- přizpůsobit nevyužité prostory v MŠ pro možnost déletrvající prezentace výsledků práce dětí a ve třídách tyto využívat ztížených podmínek pro prezentaci dětí v maximálním možném rozsahu
- vytvářet příležitosti a využívat nejrůznějších forem k obohacení her dětí
- respektovat dítě ve hře (a poskytnout prostor a čas pro hru i její výsledky)
- umožnit přítomnost rodičů při volné hře, pokud si to přejí
- intenzivně využívat principů prožitkového a sociálního učení, ale i kooperativního a problémového učení
- vytvářet příležitosti ke kooperativním hrám a činnostem, mimo jiné k prevenci sociálněpatologických jevů (aby děti uměly předcházet a konstruktivně řešit konflikty, aby uměly spolupracovat a abychom budovali sociální vazby mezi dětmi navzájem a mezi dětmi a dospělými v MŠ)
- vytvářet příležitosti k pestrým zážitkům dětí (kulturním - tedy nejen divadelním, ale i prostřednictvím výstav, koncertů, dále různé druhy sportovního vyžití a prostřednictvím návštěv nejrůznějších společenských institucí

2. Bezpečné sociální prostředí

MŠ poskytuje v podobě příznivého klimatu školy, založeném na vzájemném respektu, komunikaci a spolupráci, z nichž vychází jistota, bezpečí a vzájemná důvěra, kterou vnímají všichni zúčastnění. Máme zájem o kvalitní sociální klima v MŠ, chceme pracovat na dobrých vzájemných vztazích ve společenství MŠ. Nejdůležitější je pro nás vytvořit atmosféru ve třídě a v celé MŠ tak, aby byla příjemná hlavně dětem. To se odráží v možnosti individuálního adaptačního režimu nově příchozích dětí, v integraci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami i v běžném životě předškoláka.

Primárním vztahem je pro nás partnerský vztah mezi učitelkou a dětmi. Zasazujeme se o to, aby byl partnerský. Tomu, jak se k dětem chováme, věnujeme v MŠ velkou pozornost.

Kromě toho pěstujeme vztahy mezi dětmi navzájem. Spolu pak děti stráví celou dobu své docházky do MŠ, aby měly příležitost vytvořit pevnou sociální skupinu. Pěstujeme u dětí prosociální chování a posilujeme soudržnost celé třídy.

V neposlední řadě se zasazujeme o integraci dětí se zdravotním postižením. Podporujeme individuální integraci dětí do běžných tříd.

Zcela samozřejmě se zabýváme i problematikou soužití různých etnik.

Za nedílnou součást bezpečného sociálního prostředí považujeme vzájemné vztahy mezi zaměstnanci MŠ navzájem. I ty pěstujeme jako partnerské.

V příštích třech letech se zaměříme zejména na:

- zavedení trendů – rituálů a zvyklostí třídy, pravidel, nově pak zavést „školovní hymnu“, adaptačních režimů u nově nastoupených dětí a integrace dětí se zdravotním postižením, pravidla budeme nastavovat důsledně, budou se mimo jiné týkat vzájemného soužití ve třídě a komunikace mezi dětmi, nově nastavíme také pravidla výživová a stravovací. Veškeré návyky budeme u dětí budovat partnersky
- důsledný rozvoj diskusního kroužku po formální i obsahové stránce (v rámci výchovně-vzdělávací nabídky)
- důsledný rozvoj sdružovacích a kooperativních her a činností (v rámci výchovně-vzdělávací nabídky) (např. organizování Dnů barev, brýlí, klobouků apod.). Zaměříme se na eliminaci soutěživých prvků a podporu prosociálních trendů ve třídách i v rámci MŠ.
- rozvoj sebereflexe paní učitelek (vyvozování závěrů ze sebehodnocení, studia psychologie dětí předškolního věku a hospitační činnosti ředitelky) a následně pak vědomé a uvědomělé změny v chování k dětem
- vytváření partnerských vztahů ve třídě, pěstování prosociálního chování dětí i dospělých v MŠ
- rozvoj aktivní spolupráce mezi pedagogickými a provozními zaměstnankyněmi při zajišťování provozních a organizačních podmínek
- důsledné iniciování rodin dětí, aby se v co největší míře angažovaly v činnostech svých dětí na půdě MŠ (zajišťováním materiálních, finančních, ale i organizačních podmínek), na úrovni tříd, do nichž děti dochází i v případě akcí celé MŠ

První dvě podmínky jsme si vytýčili jako stěžejní, nicméně i ostatní podmínky je třeba stále zlepšovat a neopomíjet je.

3. Učitelka podporující zdraví

je taková učitelka, která má ujasněný postoj ke zdraví a pohodě, ke zdravému životnímu stylu. Seznamuje s ním děti, tak aby pro ně byl srozumitelný a atraktivní. V souladu s tímto postojem se také chová. Snažíme se tedy žít zdravě, k témuž vedeme i děti a usilujeme o svůj pozitivní vliv na okolí. Zajišťujeme dětem hygienické, bezpečné a zdravé prostředí. Překrývání v rozsahu 2,5 hodiny denně zajišťujeme pedagog. pracovníci, kterou máme na DPP. Vzhledem k nedostatku financí bude do vyřešení situace a lepších finančních podmínek financovaná z dotací od zřizovatele.

Stanovili jsme si tyto konkrétní úkoly pro následující období:

- sebevzdělávat se v oblasti psychologie a pedagogiky dětí předškolního věku
- důsledně uplatňovat Maslowovu teorii potřeb v každodenní práci s dětmi
- při práci s dětmi používat vhodné metody a formy výchovně-vzdělávací práce, volit příléhavé prostředky plnění výchovně-vzdělávacích cílů tak, jak je uvedeno v jiných částech tohoto dokumentu

4. Věkově smíšené skupiny

jsou přirozeným sociálním prostředím dítěte, které mu umožňuje různé činnosti, staví ho do různých situací a poskytuje mu široké možnosti k dorozumívání. Proto vytváříme heterogenní třídu.

Není to však na úkor věkových a individuálních zvláštností dětí. Na děti jsou kladeny nároky, přiměřené jejich věku a předpokladům.

Stanovili jsme si tyto konkrétní úkoly pro následující období:

- maximálně využívat příležitostí, kdy se děti učí mezi sebou navzájem
- pokračovat v nastoleném trendu

5. Rytmický řád života a dne

ustanovuje rámcově pravidla života a dne v MŠ tak, aby mohly být pokud možno nerušeně naplňovány právě potřeby dětí na straně jedné a dostatečný prostor pro komunikaci a spolupráci na straně druhé. Při sestavování režimu dne, školního řádu a při plánování usilujeme o vyváženost mezi dětskou potřebou mít svobodnou volbu a potřebou mít řád. Uspořádání dne je upraveno z hlediska zdravé životosprávy všech zúčastněných.

Při zahájení předškolního vzdělávání uplatňujeme adaptační režimy, které jsou určeny nejen novým dětem, ale zohledňujeme i situaci celé rodiny dítěte.

Také zohledňujeme to, aby život dětí v MŠ nebyl jednotvárný, nýbrž naopak pestrý a bohatý a tudíž děti obohacoval. Zavádíme novinky a změny v souladu s tzv. prožitkovým učením.

Kromě výše uvedeného režim dne také rodičům umožňuje efektivní způsoby spolupráce s MŠ.

Stanovili jsme si tyto konkrétní úkoly pro následující období:

- dodržovat časové limity pro jedn. druhy činností dětí (např. pro pobyt venku, pro odpolední odpočinek) při respektování individuálních potřeb dětí a sladit režimová opatření s ostatními okolnostmi každodenního provozu MŠ
- dbát ve výchovně-vzdělávací práci na kontinuitu mezi dopoledními a odpoledními činnostmi
- zlepšit bezpečnostní situace v MŠ (zabezpečení vchodových dveří a brány ke školní zahradě)

6. Tělesná pohoda a volný pohyb

jsou pro zdravý vývoj dětí předškolního věku nepostradatelné. Pohybové aktivity, kterým se s dětmi věnujeme, jsou všestranné, nezaměřujeme se na výkon, nýbrž na radost z pohybu.

Usilujeme o vytváření odpovídajících podmínek (hygienických, prostorových, provozních i organizačních), a tak i tělesné pohody dětí.

Stanovili jsme si tyto konkrétní úkoly pro následující období:

- zlepšení provozních podmínek – zejména mikroklimatických (tj. důsledné zajištění větrání, důsledné dodržování větrání lehátek a pyžam před uložením do skladovacích prostor
- zařazování zdravotních cvičení, pohybových her a činností, příležitostná relaxační cvičení, ale také rozvoj sebeobsluhy a manuální zručnosti všech dětí
- pořádání předplaveckého výcviku
- pořádání školy v přírodě
- pravidelné návštěvy solné jeskyně
- pravidelnou canisterapii v prostorách MŠ

7. Zdravá výživa

je neméně důležitá. Chceme dětem poskytovat zdravou výživu, tedy nejen potravu, ale také v nich budovat základy zdravých výživových a stravovacích návyků. V kuchyni připravujeme zdravou, pestrou i oku lahodící stravu. Kromě oběda a svačín chceme nabízet dětem průběžně každý den

ovoce nebo zeleninu v podobě švédského stolu a dále aby děti měly po celou dobu pobytu v MŠ rozšířenou nabídku nápojů.

Přítom dodržujeme hygienické požadavky na stravování. Zaobíráme se otázkami kulturního stolování.

Vycházíme vstříc i rodičům dětí, jejichž děti mají předepsanou dietu.

Stanovili jsme si tyto konkrétní úkoly pro následující období:

- důsledně budovat zdravé výživové návyky u dětí s ohledem na jejich individuální zvláštnosti

8. Podnětné věcné prostředí

je takové, které splňuje bezpečnostní a hygienické požadavky, je estetické, a hlavně pro děti zajímavé a podnětné. Vybavení třídy pomůckami, hračkami a nábytkem je na průměrné úrovni. Nadále je zásadní je doplňovat.

Chceme útulnou a příjemně vyhlížející MŠ, pro děti srozumitelnou a přehlednou, diskrétní a pohodlnou. V této souvislosti povedeme děti k tomu, aby se podílely na tom, jak jejich MŠ vypadá (úklidem, výzdobou, náměty ke změnám uspořádání atd.) Žádoucí je spolupracovat s rodiči, zřizovatelem, případnými sponzory a dalšími.

Stanovili jsme si tyto konkrétní úkoly pro následující období:

- V následujícím období bychom vyměnily dětské toalety
- pokračovat v nastoleném trendu, dále viz výše

9. Participativní a týmové řízení

je nedílnou součástí právě příznivého sociálního klimatu v MŠ. V kolektivu pracovníků MŠ jsme si navzájem rovnocennými partnery, snažíme se konstruktivně spolupracovat, různou měrou se podílíme na řízení a život školy bereme jako důležitou součást svého života. Jednotliví zaměstnanci jsou pověřeni plánováním v oblastech podmínek a v oblastech spolupráce školy. Ředitelka je koordinátorem řízení a osobou zodpovědnou za veškerý chod MŠ.

Stanovili jsme si tyto konkrétní úkoly pro následující období:

- Zavést, aby jednotliví zaměstnanci byli pověřeni spoluprací a abychom se společně podíleli na chodu školy

10. Partnerské vztahy s rodiči

také podmiňují úspěšnost výchovně-vzdělávací práce. MŠ je totiž součástí společnosti, v němž se prolínají rodinné a školní vlivy. Snažíme se pěstovat si vztahy s rodinami dětí na principech

vzájemné tolerance, otevřené komunikace a vstřícnosti. Kvalitní spolupráce pak přinese užitek hlavně dětem, ale i jejich rodinám a také MŠ. Budeme pracovat na rozvoji vzájemných vztahů a zvyšovat jejich podíl na životě školy.

Stanovili jsme si tyto konkrétní úkoly pro následující období:

- Pořádat pravidelná rodičovská setkání ať již formální nebo neformální, akce určené pro rodiny s dětmi, konzultace
- Poskytovat rodičům informace o jejich dítěti, zjišťovat jejich názor a přimínk

11. Spolupráce MŠ se ZŠ

je zásadní zejména při zahájení povinné školní docházky, což je zásadní mezník v životě dětí. Chceme dětem a vytvořit podmínky pro plynulý a bezproblémový přechod ze školy mateřské do základní.

Stanovili jsme si tyto konkrétní úkoly pro následující období:

- Navázat konkrétní formu spolupráce se spádovou základní školou, aby děti toto prostředí poznaly ještě před tím, než začnou ZŠ navštěvovat. Např. návštěva 1. Třídy, olečné koncerty, informační schůzky týkající se školní zralosti

12. Začlenění MŠ do života obce

je nutné, má-li být MŠ významnou součástí obce. MŠ se má svými aktivitami podílet na dění v obci, doplňovat ho a obohacovat. Máme i nadále zájem o svůj podíl na životě obce, v níž se MŠ nachází. Chceme se veřejně prezentovat (ve zpravodaji, v dalším tisku, svými vystoupeními, účastí v soutěžích a přehlídkách) a získávat tak zájem veřejnosti o dění v naší MŠ, zapojovat se do aktivit obce a spolupracovat s ní na řešení našich problémů. I v kontextu těchto širších souvislostí chceme být prosperující školou.

Stanovili jsme si tyto konkrétní úkoly pro následující období:

- Pokračovat v nastoleném trendu

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

V naší mateřské škole se jedná o integraci dětí s SVP formou začlenění dítěte mezi ostatní zdravé děti. V současné době dítě s SVP naší mš nenavštěvuje. Pokud by ale takové dítě do mateřské školy docházelo, mělo by vytvořené materiální podmínky s ohledem na jeho specifika (zajištění kompenzačních pomůcek, didaktických pomůcek, další materiální vybavení...). Zaměstnanci MŠ zcela respektují individuální potřeby takového dítěte (flexibilní denní řád, potřeba aktivity a

odpočinku...), Mateřská škola je připravená organizovat den a plánování činností tak, aby bylo v souladu s individuální potřebou konkrétního dítěte. V případě potřeby jsou učitelky připraveny vzdělávat se v dané oblasti formou DVPP.

Vzdělávání dětí nadaných :

Vyhledávání dětí nadaných probíhá zejména pomocí pozorování a zpracovávání pedagogické diagnostiky. Při zjištění faktu, že by se mohlo jednat o nadané dítě, je nejprve vypracován Plán pedagogické podpory podle individuálních potřeb dítěte. Nejdéle po třech měsících je navázána spolupráce s PPP či SPC k dalšímu odbornému posouzení. O všech krocích jsou informováni i zákonní zástupci dítěte. Po stanovení diagnostiky probíhá stimulace rozvoje nadaného dítěte, a to prostřednictvím didaktických materiálů a různých pomůcek (doporučení poradenského zařízení). Mateřská škola vyhodnocuje pokroky dítěte a dává zpětnou vazbu rodičům, pokroky konzultuje i nadále s odborníky.

Vzdělávání dětí od dvou let

Režim dne je upraven s ohledem na potřeby dětí. Největší prostor je věnován volné hře.

Pro pobyt venku je využívána zahrada MŠ, jsou voleny krátké procházky do okolí MŠ, zejména po polních cestách. Všechny činnosti jsou voleny s ohledem na věk dětí, pokud pracujeme s celou skupinou (třídou), tyto děti se účastní aktivit pouze kratší dobu. Děti mají dostatek času na odpočinek.

Hračky a pomůcky pro tyto děti jsou ve spodních skříňkách a viditelně umístěné. Postupně jsou dokupovány hračky a pomůcky, které jsou vhodné pro děti od dvou let. Drobný materiál a pomůcky, které by mohly být nebezpečné, jsou umístěny tak, aby k nim tyto děti neměly přístup (vyšší police, uzavřené skříňky).

Průběh vzdělávání dětí se SVP a dětí nadaných

V naší mateřské škole se řídí vyhláškou 27/2016 Sb.

V případě podpurných opatření 1. stupně postupujeme takto:

Na základě pozorování a průběžné pedagogické diagnostiky zpracováváme pro konkrétní dítě Plán pedagogické podpory. Při tvorbě plánu komunikujeme s rodiči, zohledňujeme jejich postřehy o dítěti. Plán průběžně vyhodnocujeme a aktualizujeme s ohledem na potřeby dítěte. Nejpozději po třech měsících vyhodnocujeme účinnost opatření. Pokud se podpurná opatření nejeví jako dostatečná, doporučujeme rodičům návštěvu školského poradenského zařízení.

V případě podpurných opatření 2. – 5. stupně postupujeme takto:

V návaznosti na vyjádření školského poradenského zařízení a rodičů dítěte zpracováváme IVP dítěte. Zde plánujeme, jakým způsobem budeme s dítětem se SVP dále pracovat (vzdělávací obsah, metody a formy práce, hodnocení dítěte apod.). IVP je zpracován bez zbytečného odkladu, nejdéle do jednoho měsíce. Za zpracování IVP je zodpovědná ředitelka školy.

Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Ve vzdělávání dětí mladších tří let převládají spontánní činnosti nad řízenými. Nejčastěji uplatňujeme individuální nebo skupinovou formu činnosti. Důraz je kladen na volnou hru. V plné míře akceptujeme vývojová specifika (individualizace a diferenciaci). Při plánování vzdělávací nabídky pro děti mladší tří let vycházíme z jednoduchých principů:

- jednoduchost
- časová nenáročnost
- známé prostředí a nejbližší okolí
- smysluplnost a podnětnost
- dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte

Při vzdělávání dětí od dvou do tří let maximálně využíváme metody práce vhodné pro tuto věkovou kategorii:

- situační učení
- spontánní sociální učení (nápodoba)
- prožitkové učení
- učení hrou a činnostmi

Celkový rámec pro podporu zdraví se snažíme doplňovat splněním dalších podmínek.

Využíváme hlavně principů a podmínek **prožitkového učení** – učíme děti zdravému životnímu stylu „zdravě“. Tuto zásadní myšlenku lze vyjádřit následujícími slovy:

„Řekni mi a já zapomenu, ukaž mi a si zapamatuji, nech mne to udělat a já pochopím.“

kteřá pregnantně vyjadřují fakt, že pro děti předškolního věku je nejpřirozenější právě učení prostřednictvím svých osobních zážitků a zkušeností, na základě vlastní iniciativy.

Do výčtu způsobů učení, které jsou v MŠ používány je třeba zahrnout dále zejména **sociální učení, kooperativní učení** a v menší míře také **problémové učení**.

Odráží se to v naší každodenní práci s dětmi:

- ve výchovném stylu – jsme dětem vstřícnými partnery a poskytujeme jim podporu, je-li toho třeba, snažíme se děti nevystavovat stresu, sympatizujeme s nimi, nemanipulujeme dětmi, jejich svobodu omezujeme jen nezbytně, nestresujeme děti, ale učíme je vyvinout zdravé úsilí
- ve snaze pozitivního ovlivňování sociálního klimatu – navozujeme atmosféru jistoty a bezpečí, pružně reagujeme na podněty dětí, oceňujeme konkrétní úspěchy jednotlivých dětí, vedeme děti k vytváření vzájemných vztahů, používáme rituály a tradice, snažíme se

- v dětech budovat zájem o dobrou atmosféru ve třídě a v MŠ (např. právě rituály a tradicemi, sdružovacími hrami, při pořádání skupinových aktivit ve třídě nebo akcí MŠ)
- v preferenci vzdělávacích metod – volíme nejčastěji volnou hru, dále činnosti (výtvarné, pracovní, hudební a pohybové, kognitivní, ale i další), manipulace, vycházející z přirozeně vzniklých situací a experimenty, používáme i psychomotorická a jiná cvičení, kooperativní, námětové, dramatické hry, práci s knihou a časopisem, ...
  - v preferenci vzdělávacích forem – důsledně dbáme na zkušenost, aktivitu a spontánní učení dětí při řízených činnostech a na převahu spontánních aktivit, snažíme se „nemít prostoje“, které mohou být vyplněny volnou hrou (při organizaci volné nebo postupné svačiny, při zvukových signálech, upozorňujících na režim dne apod.), reagujeme pružně na potřeby a zájmy dětí, na momentální „nastavení“
  - v komunikaci a spolupráci – upřednostňujeme dialog, používáme diskusní kruh, popř. komunitní kruh

V plánování a hodnocení TVP se pak promítají všechny výše uvedené prvky.

4. FORMÁLNÍ KURIKULUM – VZDĚLÁVACÍ OBSAH ŠVP

FORMÁLNÍ KURIKULUM NA ÚROVNI ŠVP

Formální kurikulum jsme rozdělili do pěti podtémat, pro něž jsme vybrali názvy:

- **Tak to jsem já.** – podtéma, zaměřené na uvědomění si sebe sama, svého těla, identity, a sociálních rolí. Toto podtéma se bude ponejvíce opírat o principy prožitkového a problémového učení.

- **Žijeme tu spolu.** – podtéma, zaměřené na mezilidské vztahy, kontakt dítěte s druhými, jeho komunikační schopnosti, schopnost spolupráce, umění tolerance vůči druhým a také orientaci v mezilidských vztazích. Toto podtéma je založeno na využívání principů prožitkového a sociálního učení.
- **Už víme!** – podtéma, zaměřené na poznatky, které dítě získává. Základem tohoto podtématu je získávání poznatků vhodnými metodami a prostředky.
- **Zvládnou to!** – podtéma, zaměřené na rozvoj aktivního přístupu dítěte ke kvalitám vlastního života i života ostatních (včetně překonávání překážek a řešení problémů). Jedná se tedy především znovu o využívání principů prožitkového a sociálního učení, dále pak i kooperativního a problémového učení.
- **Budeme zdraví?** – podtéma, které v sobě zahrnuje pěstování zdravých životních návyků, duševního i tělesného zdraví, dovednost péče o životní prostředí. V tomto podtématu učitelky nejvíce uplatní způsobů kooperativního a problémového učení.

Při výchovně vzdělávací práci využívají učitelky MŠ následující prostředky k naplňování výchovně-vzdělávacích cílů:

- z forem ponejvíce individuální a individualizované, skupinové a v menší míře pak frontální formu činností
- zásadně ponechávají dětem co nejvíce prostoru a času pro spontánní hru a spontánní sociální učení
- z metod využívají her, cvičení, experimentů a jiných činností (pohybových, námětových, smyslových a poznávacích, sdružovacích a sociálních, praktických a manipulačních, výtvarných a pracovních, hudebních, dramatických, jazykových a literárních, grafomotorických atd.), a ty nabízejí dětem většinou v řízené podobě
- dále využívají učitelky výše uvedené principy prožitkového, kooperativního a problémového učení.

K prvnímu podtématu **Tak to jsem já.** jsme přiřadili tyto kompetence podpory zdraví u dítěte na konci předškolního věku:

2/6	Má vytvořenu představu o zdravé životosprávě.
3/2	Ví, že když řešení problémů přesahuje jeho síly, má se obrátit o pomoc na osobu ze svého nejbližšího okolí.
3/4	Umí se citově vyrovnat s novými situacemi v rámci běžného života dítěte svého věku.
3/7	Nemá obavu ze změny, přijímá ji jako běžnou součást života.

4/1	Má vytvořeny základní návyky sebeobsluhy a osobní hygieny.
4/2	Dovede označit svoje potřeby, přizpůsobit jim své chování.
4/6	Umí vyjádřit, co se mu líbí, co ne, vysvětlit proč.
5/1	Poznáváním sebe samého vytváří pravdivý obraz o sobě, o své identitě, vlastnostech, sklonech a schopnostech.
5/2	Snaží se ovládat intenzitu emocí, které by škodily jemu nebo okolí.
5/4	Chápe, že lidé mají různé pocity, emoce a city, dovede je rozpoznávat a pojmenovat.
6/1	Má vytvořené základní návyky společenského chování.
7/4	Uvědomuje si, že každý má nějaká práva a povinnosti.

K druhému podtématu **Žijeme tu spolu**, jsme vybrali následující kompetence:

1/4	Rozlišuje lidské aktivity na ty, které mohou zdraví člověka, přírody podporovat, a ty, které mohou zdraví poškozovat.
1/7	Uvědomuje si, že lidé jsou různí a liší se podle řady znaků (pohlaví, věku, jazyka, kultury, etnika, rasy, náboženství, sociálního zázemí, životní úrovně).
2/4	Chápe, že když je člověk nemocen, nemůže dělat řadu věcí, které dělá rád a které patří k jeho životu.
4/4	V běžných životních situacích předvídá následky a přijímá konkrétní důsledky svých činů, svého chování.
5/5	Dovede sdělovat události a příhody, které se mu staly.

5/6	Komunikuje, dokáže se dohodnout i v případě problémové situace.
6/2	Je ochotno vysvětlovat svůj názor i naslouchat druhým.
6/3	Dovede se vyjádřit a domluvit s dětmi a dospělými.
6/4	Je schopno elementární spolupráce ve dvojici, ve skupině dětí.
6/6	Chápe, že svým chováním a skutky nemá omezovat druhého, dbá pravidel soužití.
7/2	Prožívá vztah k lidem, sounáležitost s různými společenstvími.
7/5	U druhých respektuje a toleruje potřeby a individuálně odlišné způsoby jejich uspokojování.

U třetího podtématu, s názvem **Už víme**, máme tyto kompetence:

1/1	Má základní poznatky o lidském těle a jeho hlavních funkcích.
2/3	Chápe, že zdraví není samozřejmost a musí je chránit.
3/3	Rozvíjí své poznávací funkce a dovednosti.
7/1	Chce poznávat své okolí, svět.

V případě čtvrtého podtématu **Zvládnou to!** Jsme vybrali tyto kompetence:

1/5	Má zájem pochopit jevy kolem sebe v jejich souvislostech, dovede se ptát.
2/2	Rozlišuje dobro a zlo a dovede obě etické kategorie vidět ve vztahu ke zdraví.
2/5	Podporuje konkrétními činnostmi vlastní zdraví i zdraví ostatních, přírody.

3/1	Je zvědavý, má touhu poznávat.
3/5	K problémům přistupuje aktivně, organizuje své činnosti, nečeká, že jeho problémy bude řešit někdo jiný.
3/6	Řeší jednoduché problémy, má představu o tom, že většinu problémů může řešit více způsoby.
4/5	Dovede vyvinout úsilí, pokud chápe smysl své činnosti, vytrvá u ní, dokončuje ji.
5/7	Má zvnitřněnou potřebu řádu, aktivně se podílí na tvorbě pravidel.
5/8	Dovede požádat o pomoc, když je v nouzi.
5/9	Dovede zvládnout jednoduché zátěže a překážky.
6/5	Chová se vstřícně a nabízí pomoc tam, kde vidí, že je třeba.
6/7	Uvědomuje si, že svým chováním může spoluvytvářet prostředí pohody.
7/3	Chová se vstřícně a je ochotný pomoci tam, kde je třeba, zvládá jednoduché činnosti v péči o nejbližší prostředí a potřeby druhých.
7/6	Má zájem pochopit jevy kolem sebe, ptá se.

A pro páte podtéma **Budeme zdraví?** Jsme vybrali tyto kompetence:

1/2	Vnímá, že člověk může mít potíže se zdravím tělesným, ale také duševním, a že tyto potíže spolu mohou souviset.
1/3	Rozumí tomu, že způsob, jakým se člověk chová a žije, má vliv, špatný nebo dobrý, na jeho zdraví.
1/6	Má vytvořenu představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka.
2/1	Vnímá, že všechno na světě má vztah ke zdraví, buď ho podporuje, nebo poškozuje.
4/3	Odhaduje rizika ohrožující jeho zdraví a bezpečnost.
5/3	Chápe, že tělesná aktivita, zdravá výživa, spánek a odpočinek přispívají k dobré náladě a spokojenosti.
7/7	Prožívá vztah k přírodě, sounáležitost s živou a neživou přírodou.
7/8	Ochraňuje přírodu, cítí k ní odpovědnost a úmyslně ji nepoškozuje.

FORMÁLNÍ KURIKULUM NA ÚROVNI TVP:

Kompetence budeme u dětí rozvíjet v rámci třídních vzdělávacích programů. Učitelky si vytvoří třídní vzdělávací programy na období tří let. Struktura třídních vzdělávacích programů vychází ze struktury tohoto ŠVP.

Dále pak budou třídní učitelky plánovat jednotlivé integrované bloky (tématické části), jako časově i obsahově dílčí plány vlastního TVP.

Integrované bloky nejsou co do počtu, rozsahu a obsahu a časového rozvrhu pevně stanoveny v okamžiku zveřejnění ŠVP. Třídní učitelky je budou blíže specifikovat postupně, s ohledem na aktuální podmínky své třídy v rámci TVP, a to následovně:

- ustanoví vždy tzv. námětovou část – její název a orientačně také období, po které se budou tomuto integrovanému bloku věnovat
- stanoví si cíle formálního kurikula (tj. jednotlivé dílčí cíle vzdělávání neboli očekávané kompetence, které mají děti nabýt)
- vypracují si činnostní nabídku (tj. nabídku vzdělávacího obsahu)
- ustanoví si cíle rozvoje neformálního kurikula (tj. zda a jak budou utvářet a zlepšovat veškeré podmínky)
- stanoví si orientačně otázky pro diskusní kruh (otázky učitelce poskytnou zpětnou vazbu o tom, která nabývá výchovně-vzdělávacích cílů)
- zohlední případné mimořádné akce ve třídě i škole
- před uzavřením integrovaného bloku zhodnotí plnění výchovně-vzdělávacích cílů a provedou sebehodnocení.

Názvy možných tématických částí:

- Seznamujeme se, Sešli jsme se po prázdninách, Vítáme nové kamarády
- Jak to chodí u nás ve třídě, Známe prostředí naší třídy
- Jaká je naše školička, Co kdo dělá v naší školičce
- Kdo jsem já, Co o sobě víme
- Jaké mám tělo, Co vím o svém těle
- Co všechno spolu můžeme dělat, Připravujeme dýňovou slavnost
- Umím to sám
- Co děláme celý den, když se střídá noc a den
- Co mě baví, Pečujeme o své hračky
- Znímám své tělo čím dál líp, Vnímám svět všemi smysly
- Jak se můžu něco dozvědět?, Chci vám něco říct

- Co sklízíme ze zahrádky a z pole, Kopu, kopu brambory, Tamhle vidím jabluňku
- Lísteček mi na dlaň spad, Pozorujeme podzimní krajinu, Vylet', draku
- My se duchů nebojíme, Slavíme Dušičky
- Zním to blízko školky i u sousedů
- Uspáváme paní Zahradu
- Připravujeme akci Uspávání lesa, Pomůžeme zvířátkům nachystat se na zimu
- Co vím o své duši, Co se mi honí hlavou
- Čekáme návštěvu Sv. Mikuláše
- Prožíváme adventní čas, Připravujeme se na Zpívání u vánočního stromu, Připravujeme se na Vánoce a konec roku, Já malý přicházím koledovat
- Pořádáme Předvánoční merendu
- Pozorujeme zimní krajinu
- Jdeme k zápisu do základní školy, Co už dokážu a o co budu usilovat
- Přijďte k nám na návštěvu, Jdeme na návštěvu, Seznámíš mě se svou rodinou?, Jsem člen rodiny, Kdo jsem a co vím o svých vztazích, Jsem doma užitečný
- Doktora se nebojíme, návštěvě však předcházíme, Když kamarád stůně, Učím se žít zdravě
- Vnímám svět všemi smysly
- Hrajeme si ve sněhu a na ledu, Co děláme, když je zima, Posloucháme pohádky, Hrajeme si pohádky? Knížka je můj kamarád
- Užíváme si masopustu, Připravujeme se na karneval
- Pomáháme zvířátkům a ptáčkům v zimě
- Poznáváme město, ve kterém žijeme, Jdeme na návštěvu (do veřejných institucí – knihovna, banka, obchod, městský úřad, kostel, jiná škola, pošta, zdravotní středisko, ...)
- Čím budu, až vyrostu, Čím se živí moji rodiče
- Co děláme pro své zdraví, Učím se být zdravý
- Loučíme se se zimou a vynášíme Moranu, Probouzíme paní Zahradu, Pozorujeme přírodu, která se probouzí k životu
- Připravujeme Velikonoční merendu a výstavu Vejce roku
- Mají zvířátka taky děťátka?, Máme doma zvířátko
- Co dělám, když má máma svátek, Jak přicházíme na svět
- Těšíme se na Velikonoce, Pletu, pletu pomlázku
- Z čeho je svět kolem mě složený?
- Mé milé léto, cos nám přineslo

- Prozkoumávám svět, Můžeme cestovat
- Máme také svůj svátek – Den dětí
- Jdeme na návštěvu do ZOO, Jedeme na výlet k rybníku, přehradě, do obory, na statek, ..., Žijeme v České republice
- Co jsme se naučili od našich předků, Co se můžeme naučit od jiných národů
- Jdeme na návštěvu do planetária, Žijeme na planetě Zemi,
- Z čeho je ten svět?, Slavíme Den Země, Já jsem člověk, co jsi ty?
- Loučíme se s předškoláky, Připravujeme Zahradní slavnost, Chystáme se přespat ve školce

5. EVALUACE

je průběžným procesem, který provází tvorbu a realizaci školního i třídního kurikula. Je založena na systematickém shromažďování informací, na jejich analýze a stanovování závěrů a rozhodnutí pro další období.

Zvolili jsme následující evaluační systém:

Na úrovni školy:

- 1x po dvou letech provede evaluaci ŠVP ředitelka školy, na základě uvedených písemných podkladů: výročních hodnocení TVP, výroční hodnocení plánů akcí MŠ, hodnocení plánů kontrol, plánů prevence rizik a odstraňování závad a oprav, hodnocení plánů kontrolní činnosti, výročního sebehodnocení učitelek, výročních plánů dalšího vzdělávání učitelek, hodnocení plánů svěřených oblastí podmínek, hodnocení plánů svěřených oblastí spolupráce, vyhodnocení dotazníků rodičů, hodnocení řízení a vedení MŠ. Kromě zmíněných dokumentů využije při zpracování hodnotící zprávy ŠVP také záznamů z porad, rozhovorů a diskusí, zápisů z třídních schůzek jedn. tříd, případné připomínky ze schránky důvěry, výkazy práce pracovníků školy atd.
- 1x ročně pak zodpovídá ředitelka za zhodnocení plánu akcí MŠ, plánu kontrolní činnosti a plánu hospitací, plánu dalšího vzdělávání, plánu svěřených oblastí podmínek, plánu spolupráce a vyhodnocení dotazníků rodičů.

Evaluaci provede na základě uvedených písemností, jejichž písemné zpracování bude konzultovat s pedagogickým sborem. Při zpracování je bude porovnávat se závaznými ukazateli, stanovenými v Kurikulu podpory zdraví v MŠ (INDI).

Na úrovni třídy:

- časově pružně (podle doby trvání tématické části) provedou třídní učitelky ve spolupráci hodnocení formálního kurikula TČ. V rámci tohoto hodnocení se zaměří také na hodnocení vlastního výchovně-vzdělávacího procesu a sebehodnocení
- 1x ročně vypracují společně třídní učitelky výroční hodnocení TVP – formálního i neformálního kurikula.

Evaluaci provedou na základě vzájemné diskuse a diskuse s dětmi. Využijí také ohlasů a připomínek rodičů. Při zpracování je budou porovnávat se závaznými ukazateli, stanovenými v Kurikulu podpory zdraví v MŠ.

Na úrovni jednotlivých dětí:

- průběžně (podle obsahové náplně dílčích částí TVP, podle momentálně využitého individuálního přístupu) provedou třídní učitelky záznamy o naplňování formálního kurikula v rámci třídy (v záznamových sešitech, kde si stanoví a budou sledovat naplňování dílčích vzdělávacích cílů a tedy nabývání kompetencí dětmi), případně doplní individuální záznamový arch dítěte a individuální vzdělávací plán dítěte
- 1x ročně vypracují třídní učitelky stručné písemné hodnocení individuálních vzdělávacích plánů dětí v případě dětí s odkladem PŠD, mimořádně nadaných a dětí s výraznějšími individuálními vzdělávacími potřebami, případně portfolií a výsledků práce dětí.

Evaluaci provedou na základě pozorování, vzájemné diskuse a případných konzultací s rodiči, popř. jinými zúčastněnými. Při zpracování je budou porovnávat se závaznými ukazateli, stanovenými v Kurikulu podpory zdraví v MŠ.

6. ZÁVĚR

Věříme, že ŠVP bude i nadále smysluplným plánem činnosti MŠ a že bude sloužit k dobré výchově dětí nejen v prostředí školy, ale i doma.

Úpravy, provedené ve školním vzdělávacím programu vyplývají z nově nabytých informací učitelek na odborných seminářích, z praktických zkušeností a z naší potřeby poskytovat dětem profesionální péči na vysoké úrovni.

Za kolektiv pracovníků ve Vranově nad Dyjí v srpnu 2018 Pavlína Velebová, ředitelka MŠ